RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-724528-I/13/AM

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 22.II.2013

Pan Maciej Berek

Prezes

Rządowego Centrum Legislacji

Aleja Jana Chrystiana Szucha 2/4

00-582 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

W dniu 25 października 2012 r. została ogłoszona Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku w dniu 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. Poz. 1169). Jednym z podstawowych założeń Konwencji, z którego wynika konieczność zmiany podejścia do polityki państwa względem osób z niepełnosprawnościami, jest przyjęcie społecznego modelu niepełnosprawności, tj. przyjęcie, że niepełnosprawność wiąże się z barierami środowiskowymi, które stanowią przeszkodę dla pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami. Aby umożliwić osobom niepełnosprawnym samodzielne funkcjonowanie i pełny udział we wszystkich sferach życia, Konwencja nakłada na Państwa strony obowiązek podejmowania odpowiednich środków w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym, na zasadzie'równości z innymi osobami, dostępu m.in. do technologii i systemów informacyjno - komunikacyjnych. Jako Rzecznik Praw Obywatelskich z niepokojem odnotowałam, że wbrew postanowieniom Konwencji, których wdrożenie powinno być jednym z celów polityki rządu, treść Konwencji nie jest udostępniona w formie odpowiedniej dla osób z niepełnosprawnościami.

Art. 49 Konwencji stanowi wprost, że tekst Konwencji powinien być udostępniony 'w formach dostępnych dla osób niepełnosprawnych. Ogłaszanie aktów prawnych w formie dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami wynika również z innych postanowień Konwencji - zgodnie z art. 21 lit. a Konwencji, Państwa mają obowiązek dostarczania osobom niepełnosprawnym informacji przeznaczonych dla ogółu społeczeństwa w

dostępnych dla nich formach i technologiach, odpowiednio do różnych rodzajów niepełnosprawności, na czas i bez dodatkowych kosztów. Obowiązek ten wynika również ze Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych (Rezolucja 48/96) przyjętych przez ONZ w dniu 20 grudnia 1993 r. Zgodnie z tym dokumentem, osoby niepełnosprawne powinny mieć w każdym momencie dostęp do pełnej informacji na temat przysługujących im praw, a informacja ta powinna być przedstawiona w sposób dostępny i zrozumiały dla tych osób. Rezolucja nakłada również obowiązek rozwijania przez państwa strategii zapewniających dostęp do informacji i publikacji różnym grupom osób z niepełnosprawnościami. Podkreśla konieczność wydawania publikacji drukowanych dużą czcionką oraz wykorzystania odpowiednich technologii ułatwiających dostęp do informacji słownej osobom o słabym słuchu lub mającym trudności z rozumieniem. Obowiązek dążenia do dostarczania osobom niepełnosprawnym informacji oficjalnych w dostępnych dla nich formach i technologiach, z uwzględnieniem potrzeb wynikających z różnych rodzajów niepełnosprawności (np. alfabetem Braille'a, na taśmie magnetofonowej czy w wersjach łatwych do czytania), nakłada również zalecenie Rady Europy nr Rec(2006)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich Plan działań Rady Europy dla promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie: poprawianie jakości życia osób niepełnosprawnych.

O konieczności dostosowywania informacji zamieszczanych w Internecie dla potrzeb osób niepełnosprawnych mowa jest też w Deklaracji Ministrów Państw Członkowskich Unii Europejskiej z Rygi z 2006 r. dotyczącej e-integracji, w której to ministrowie zobowiązali się, że do roku 2010 zapewnią zgodność ze standardami i wytycznymi konsorcjum W3C (World Wide Web Consortium) wszystkich publicznych stron internetowych. Ogłoszone w 2010 r. przez Komisję Europejską założenia Europejskiej agendy cyfrowej mają zagwarantować osobom niepełnosprawnym, że społeczeństwo cyfrowe umożliwi im bardziej niezależne i godne życie.

Rezolucja Rady Unii Europejskiej (2008/C 75/01) podkreśla, że polepszenie dostępności jest warunkiem wstępnym autonomii, integracji i uczestnictwa oraz umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie z praw człowieka i podstawowych wolności.- Działalność instytucji publicznych, które nie udostępniają informacji o prawach przysługującym osobom z niepełnosprawnościami niezgodnie z międzynarodowymi standardami, może być przejawem dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w

rozumieniu ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. *o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania*.

Zgodnie z art. 2a. ust. 1 *ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych* (Dz. U. z 2011 nr 197 poz. 1172 z późń. zm.) akty normatywne i inne akty prawne podlegające ogłoszeniu ogłasza się w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne* (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.). Udostępnianie informacji w formie cyfrowej reguluje również rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. *w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych* wydane na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne* (Dz. U. Nr 64, poz. 565 z późn. zm.). Rozporządzenie określa sposoby zapewnienia dostępu do zasobów informacji podmiotów publicznych dla osób niepełnosprawnych. W załączniku do rozporządzenia znajdują się wymagania *Web Content Accessibility Guidelines* (WCAG 2.0) dla systemów teleinformatycznych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie instytucje administracji publicznej mają zatem obowiązek dostosować swoje serwisy do wymogów WCAG 2.0 na poziomie AA. Wprawdzie rozporządzenie określa trzyletni okres na dostosowanie systemów teleinformatycznych, jednak obowiązek ten od dnia 25 października 2012 r. wynika wprost z Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

W związku z tym, należy niezwłocznie rozpocząć proces dostosowywania do potrzeb osób niepełnosprawnych formatów aktów prawnych, które obecnie opublikowane są na stronie internetowej Dzienników Urzędowych w sposób niedostępny. Bez wątpienia pierwszym z dostosowanych aktów powinna być Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych, która jest niezwykle ważnym źródłem informacji o prawach osób niepełnosprawnych. Sposób publikacji dokumentu narusza kryterium sukcesu 1.4.5 WCAG 2.0, o którym mowa w załączniku nr 4 do wskazanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów i które zaleca, by -jeżeli technologia na to pozwala - stosować raczej tekst niż obraz tekstu. Opisana zasada najczęściej jest łamana przez publikowanie plików PDF powstałych przez zeskanowanie dokumentów papierowych. Takie pliki to kontenery PDF

zawierające obrazy tekstu, a nie sam tekst. Ogłoszenie Konwencji w formie dostępnej powinno odbyć się. niezwłocznie.

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 147, z późn. zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii i poinformowanie mnie o planowanych działaniach mających na celu zrealizowanie art. 49 Konwencji.

Łączę wyrazy szacunku

Irena Lipowicz